

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ത്രിചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

ഭദ്രദ്രണ പൗരാണാം മുഖാദാകർണിതായാഃ
സീതാവിഷയകാശുഭചർചായാഃ ശ്രീരാമസമക്ഷേ നിവേദനം

തത്രോപവിഷ്ടം രാജാന -
മുപാസന്തേ വിചക്ഷണാഃ |
കഥാനാം ബഹുരുപാണാം
ഹാസ്യകാരാഃ സമന്തതഃ || 7.43.1 ||

വിജയോ മധുമത്തശ്ച
കാശ്യപോ മംഗലഃ കുലഃ |
സുരാജിഃ കാലിയോ ഭദ്രോ
ദന്തവക്ത്രഃ സുമാഗധഃ || 7.43.2 ||

ഏതേ കഥാ ബഹുവിധാഃ
പരിഹാസസമൻവിതാഃ |
കഥയന്തി സ്ഥ സംഹൃഷ്ടാ
രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ || 7.43.3 ||

തതഃ കഥായാം കന്യാഞ്ചിദ്
രാഘവഃ സമഭാഷത |

കാഃ കഥാ നഗരേ ഭദ്ര
വർത്തന്തേ വിഷയേഷു ച || 7.43.4 ||

മാമാശ്രിതാനി കാന്യാഹുഃ
പൗരജാനപദാ ജനാഃ |
കിം ച സീതാം സമാശ്രിത്യ
ഭരതം കിം ച ലക്ഷ്മണം || 7.43.5 ||

കിം നു ശത്രുഘ്നമുദ്രിശ്യ
കൈകേയീം കിം നു മാതരം |
വക്തവ്യതാം ച രാജാനോ
വനേ രാജ്യേ വ്രജന്തി ച || 7.43.6 ||

ഏവമുക്തേ തു രാമേണ
ഭദ്രഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |
സ്ഥിതാഃ ശുഭാഃ കഥാ രാജൻ
വർത്തന്തേ പുരവാസിനാം || 7.43.7 ||

അമും തു വിജയം സൗമ്യ
ദശഗ്രീവവധാർജിതം |
ഭൂയിഷ്ഠം സ്വപുരേ പൗരൈഃ
കഥ്യന്തേ പുരുഷർഷഭ || 7.43.8 ||

ഏവമുക്തസ്തു ഭദ്രേണ
രാഘവോ വാക്യമബ്രവീത് |
കഥയസ്വ യഥാതത്ത്വം
സർവം നിരവശേഷതഃ || 7.43.9 ||

ശുഭാശുഭാനി വാക്യാനി
കാന്യാഹുഃ പുരവാസിനഃ |

ശ്രുത്യേദാനീം ശുഭം കുർയാം
ന കുർയാമശുഭാനി ച || 7.43.10 ||

കഥയസ്വ ച വിസ്രബ്ധോ
നിർഭയം വിഗതജ്വരഃ |
കഥയന്തി യഥാ പൗരാഃ
പാപാ ജനപദേഷു ച || 7.43.11 ||

രാഘവേണൈവമുക്തസ്തു
ഭദ്രഃ സുരൂചിരം വചഃ |
പ്രത്യുവാച മഹാബാഹുഃ
പ്രാഞ്ജലിഃ സുസമാഹിതഃ || 7.43.12 ||

ശൃണു രാജൻ യഥാ പൗരാഃ
കഥയന്തി ശുഭാശുഭം |
ചത്വരാപണരഥ്യാസു
വനേഷുപവനേഷു ച || 7.43.13 ||

ദുഷ്കരം കൃതവാൻ രാമഃ
സമുദ്രേ സേതുബന്ധനം |
അശ്രുതം പൂർവകൈഃ കൈശ്ചിദ്
ദേവൈരപി സദാനവൈഃ || 7.43.14 ||

രാവണശ്ച ദുരാധർഷോ
ഹതഃ സബലവാഹനഃ |
വാനരാശ്ച വശം നീതാ
ഋക്ഷാശ്ച സഹ രാക്ഷസൈഃ || 7.43.15 ||

ഹത്യാ ച രാവണം സംഖ്യേ
സീതാമാഹുത്യ രാഘവഃ |

അമർഷം പുഷ്പന്തഃ കൃത്വാ
സ്വവേശ്മ പുനരാനയത് || 7.43.16 ||

കീദൃശം ഹൃദയേ തസ്യ
സീതാസംഭോഗജം സുഖം |
അങ്കമാരോപ്യ തു പുരാ
രാവണേന ബലാധ്യതാം || 7.43.17 ||

ലങ്കാമപി പുരാ നീതാ -
മശോകവനികാം ഗതാം |
രക്ഷസാം വശമാപന്നാം
കഥം രാമോ ന കുത്സ്യതി || 7.43.18 ||

അസ്മാകമപി ദാരേഷു
സഹനീയം ഭവിഷ്യതി |
യഥാ ഹി കുരുതേ രാജാ
പ്രജാസ്തമനുവർത്തതേ || 7.43.19 ||

ഏവം ബഹുവിധാ വാചോ
വദന്തി പുരവാസിനഃ |
നഗരേഷു ച സർവേഷു
രാജൻ ജനപദേഷു ച || 7.43.20 ||

തസ്യൈവം ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ
രാഘവഃ പരമാർത്ഥവത് |
ഉവാച സുഹൃദഃ സർവാൻ
കഥമേതദ് വദന്തു മാം || 7.43.21 ||

സർവേ തു ശിരസാ ഭൂമാ -
വഭീവാദ്യ പ്രണമ്യ ച |

പ്രത്യുചു രാഘവം ദീന -

മേവമേതന്ന സംശയഃ || 7.43.22 ||

ശ്രുത്വാ തു വാക്യം കാകുത്സ്ഥഃ

സർവേഷാം സമുദീരിതം |

വിസർജയാമാസ തദാ

വയസ്യാഹരത്രസുദനഃ || 7.43.23 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||